

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk: tiskarna "Edinost", vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—

Za pol leta 12.—

Za tri mesece 6.—

Za mesec 2.50

za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev. Zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.

Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652.

Zvezne čete potiskajo Ruse med neprestanimi boji dalje proti vzhodu.

Boji na tirolskem mejnem ozemlju. — Pri Gorici, Tolminu in na Krnu razmeroma mir. — Artiljerijski boji na doberdovski planoti.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 25. (Kor.) Uradno se objavlja: 25. avgusta 1915, opoldne.

Čete nadvojvode Jožefa Ferdinanda in generala Kövessa potiskajo skupno z zavestnimi sovražniki med neprestanimi boji proti Ljesni. Tudi odpor onih Rusov, ki so se še borili jugozapadno Bresta - Litowskega, je strl. Divizije generala Arza in nemške čete so jih vrgle v utrdbeni pas.

Severovzhodno Wlodawe potiskajo nemške sile sovražnika vedno dalje v gozdovje in močvirje.

Konjenica izm. Puhalla prodira na obeh straneh ceste, ki vodi iz Kowela v Kobl. Honvedski huzarji so zavzeli z naskokom neko utrjeno vas ob železniški črti Kowel - Brest - Litovsk.

Med Vladimirjem Wolynskim in besarabsko mejo vlada mir.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 25. (Kor.) Uradno se objavlja: 25. avgusta 1915, opoldne.

V oddelku doberdovske planote je bila večeraj sovražna pehota, ki se je vgnezdila na južnem pobočju Monte dei sei Bu-i, po našem topovskem ognju prisiljena, da se je naglo umaknila.

Naša fronta jugozapadno Sv. Martin je bila zopet pod ognjem težke artiljerije. Popoldne so izvršili Italijani tu nov napad, ki je bil, kakor predčerašnji naval, odbit blizu naših obrambnih črt.

Pred goriskim in tolimskim predmestjem, kakor tudi v ozemlju Krna vlada razmeroma mir.

Na tirolskem mejnem ozemlju se je razvilo več bojev. Večera pozno zvečer je pričela sovražna pehota prodirati proti severnemu oddelku planote Lavarone. Danes zjutraj je bil ta napad odbit.

Na obeh straneh ceste Tonale napada več italijanskih bataljonov že od jutranjega sveta. Tu se boj še vrši.

Artiljerijski boji se nadaljujejo skoro na vsej tirolski meji.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 24. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Poročila sovražnih generalnih štabov:

Italija, 22. avgusta. — V oddelku Monte Maggio, severozapadno Arsiera, je obstrlevala sovražna artiljerija večera močno naše nove osvojene postojanke. Kljub temu se nam je posrečilo razširiti našo postojanko.

V gornji dolini Boite in na gornjem delu doline Traverzance smo zavzeli par strelskih jarkov in ujeli nekaj mož, kojih števila še ni mogoče dognati.

Sovražne patrulje, ki so se vgnezdile med skalovjem Monte Cristalla, so bile pregnane in pomaknjene naše postojanke do Monte Cresta Bianca.

Sovražna artiljerija je streljala na Cortino d'Ampezzo in napravila tamkaj nekaj škode.

V gornji dolini Rienze je izvršil sovražnik napade na naše prednje postojanke, a je bil odbit.

Tudi na kraški planoti se je pomaknila naša črta nekoliko naprej. Zavzeli smo en kopenski utrjen strelski jarek, ujeli tamkaj 97 mož, med njimi 2 oficirja in uplenili eno strojno puško z varstvenim ščitom. Nato je koncentriral sovražnik sridit ogenj na ta oddelk naše fronte in prešel potem s pehoto v napad, a je bil po našem ognju in nato izvršenem bajonetnem napadu naših čet odbit in zasledovan.

Naša letala so večeraj obnovila napade na sovražno letališče v Ajšovici, vrela 60 bomb in povzročila opustošenje. Naša hrabra letala so bila, kakor običajno, obstrlevala od obrambnih topov, a so se vrnila nepoškodovana.

S soške fronte.

(Izvirno poročilo.)

Bitka pod Krnom, tudi bitka pri Sv. Luciji—Tolminu bo v zgodovini imenovana gigantski boj, ki se od 14. t. m. dalje bje na odseku fronte, ki sega od Krna doli preko Tolmina in višin zahodno od Sv. Lucije do Avč. Na Mrzli Vrh severovzhodno od Tolmina ter v višini Sv. Marija in Kozmarice na desnem bregu Soče ob Sv. Luciji je sovražnik koncentriral svoj topniški ogenj in naskoke. Kakor so nekateri ujetniki zatrjevali, verolomni kralj in gostobesedni Cadorna v Cividade pričakuje ta izida tega boja, ki bo menda v ozračju dosegel vrhunec, sodeč po intenziv-

nosti topovskega boja. Že delj časa pripravljeni napad se je začel z vso silo 14. t. m. ob jutranji zori, ko je sovražnik otvoril silovit topovski ogenj na gori navedene višine; temu je še isti dan sledil z velikimi masami podvzet naskok na tolimsko območje, ki se je razbil ob naših pozicijah.

Dne 15. t. m. dopoldne je sledil brezuspešni naskok na območje pri Sv. Luciji. Po močnem obdelovanju s sovražno artiljerijo, ki tudi ni prizanašala zaledju naših postojank, je sovražnik 17. t. m. ponovil svoj naskok na višine pred Sv. Lucijo s podvojenimi silami in bil znova odbit z ogromnimi izgubami. Sovražniku se ne more odrekati volje do zmage, kajti z vztrajno vehemenco se je spenjala sovražna pehota po hribovih, ki tvorijo območje Sv. Lucije; pa v ognju naših neprekosljivih čet je napadalec bil opetovan vržen nazaj. Na 18. t. m. nas je zjutraj pozdravil sovražnik s topniškim ognjem; sovražna artiljerija je bruhala iz vseh kalibrov na naše neomajne pozicije in njih zaledje, zlasti na sovražne komunikacije.

Naše postojanke so bile obšipavane s tisočeriimi granatami in šrapneli, pa naši junaki vztrajajo v tem peklenskem ognju, nestrpno pričakujoč napada; sledeči pehotni naskoki so se zopet razbili kakor popoldne na višine pred Sv. Lucijo, tako tudi zvečer oni na Mrzli Vrh. Sovražnik je pripeljal svoje sveže čete v te boje in za vsako ceno hotel osvojiti saj eno naših pozicij, da bi primerno proslavil godovni dan svoje kraljice Helene; toda na stotine žrtev je bilo zaman. — Dne 19. avgusta je sovražni artiljerijski ogenj nekoliko ponehal; kljub temu pa je sovražnik nenadoma proti večeru podvzel več predzno zasnovanih napadov na Kozmarice in druge višine — brez uspeha.

Nato je 20. t. m. popoldne napelil še hujši topovski ogenj na celo našo fronto; deževalo je granat in šrapnelov, tako da so bili hribovi pogostoma zaviti v meglo iz izstrelkov; naša vrta artiljerija je vedno krepkeje odgovarjala in sovražniku prizadejala znatne izgube. Obojestranski topovski ogenj se je od ure do ure stopnjeval in razvil v veličastni dvoboj. Med pokanje poljskih topov in grmenje havbic se vmešava zamolklo vršanje težkih možnarjev, proti večeru se tem-akordom pridružijo še čarobne svetilne granate, rakete in žarometi, vmes pa življenje izstrelkov; v ta grozni boj moderne tehnike poseže še narava z bliskom in gromom.

Vse skupaj se zlije v mozeg pretresujočoo pesem — smrti. Z grozoto obračamo svoje oči v pozicije naše pehote pred nami in na bližnje vrhove, kjer je nameščena naša artiljerija. Sovražna artiljerija je tako močna, da ne le išče našo artiljerijo, ampak vzame na piko tudi naše utrjene postojanke, skušajoč jih razdreti ter ta pripraviti za naskok. Kakor bi odrezal, preneha ta godba; že se čujejo posamezni puški strel, nato cele salve, ropot strojnih pušk; srce nam zastaja, gledajoč v smer pehotnega ognja, ne meneč se za posamezne sovražne kroglice, ki prižvižgajo čez hrib. Ali bo naša infanterija še v stanu zadržati sovražni naval? Pol ure, celo uro traja borba za hribom; ogenj ponehava, umira. Sovražnik je zopet vržen nazaj kot vedno, malokdaj po srditem boju mož proti možu, ker se navadno umakne že pred našim pehotnim ognjem, gotovo pa pred našimi ročnimi granatami in minami. Ti pretresljivi prizori so se ponavljali 20. in 21. avgusta; naše junaške čete, sestavljene iz vseh narodnosti monarhije, prenesejo najhujši artiljerijski ogenj, potrpežljivo v kritjih čakajo na sovražni naskok. Ob sili njih odpora se zlozi vsak naskok; vsaka ped naše slovenske zemlje stane sovražnika potoke krvi. Z žarečim obrazom pripovedujejo naši junaki o svojih činih, kako so »pucali«, sekali, bodli, grizli, tepli, metali verolomnega sovraga; dovolj pa je tudi pri revščine in gorja. Povzročena po teh krvavih bojih — je pač vojna!

Do danes, nedelje, 22. t. m. smo se nekako skrbno ozirali proti zapadu in severu na torišče bitke ob goreni Soči. Kajti premoč sovražne artiljerije in pehote, vsaj po številu, je znano dejstvo; končno v boju vendar odloči premoč, razun če je opta le na število, ne pa tudi na kakovost. Današnji dan nas navdaja z nadejo in popolnim prepričanjem, da iz tega boja izidemo kot zmagovalci. Naše to junaštvo se je ojačilo na ogroženih točkah in je s priznano preciznostjo sovražne artiljerijske postojanke vzelo na muho. Razvil se je živahen artiljerijski dvoboj največjih kalibrov, se je popoldne stopnjeval do superlativa. Kanonada dne 20. in 21. t. m. je bila prava igračka nasproti temu rjevanju, ječanju, grmenju in pokanju. V ozračju nad nami se bje to boj titanov; kadar

so mitični bogovi imeli svoje boje, tedaj ni bilo takega treskanja in bučanja, kakor ga povzroča novodobna artiljerija; pok na pok, pogosto se skozi minute ne more ločiti strela od strela. Kako z veseljem se ozirajo naši vojaki v smer pozicij naše artiljerije; to je pravi balzam za junake v vojni črti, ta grom za nje rešilni angelski glasovi.

Se ni konec tega boja; še bodo vroči dnevi! Toda junaki na tem odseku južno-zapadne fronte ne bodo zaostali za svojimi tovariši ob dolnji Soči. S pogumom in najboljšim upanjem vse navdaja zavest harmoničnega sodelovanja vseh naših čet, uspešni potek dosedanjih bojnih dni in pa — en pogled v mirno samozvestno lice podpolkovnika generalnega štaba na tem odseku. Bitka pod Krnom je za Italijane izgubljena, grobišče sovražnikovih upov in njegovih sinov se širi in širi.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 25. (Kor.) Veliki glavni stan, 25. avgusta 1915.

(Armada skupina generalfeldmaršala Hindenburga.) Severno Nemena je bilo pri uspešnih bojih v ozemlju Birahev ujetih 750 Rusov.

Eichhornova armada je prodrla med boji zmagovito dalje na vzhod. 1850 Rusov je bilo ujetih in uplenjenih več strojnih pušk.

Armada generala Scholtza je dospela do Berezowke, zavzela Knyszyn in prekoračila južno Tykocina reko Narew.

Armada generala Gallwitzja je izsilila na cesti Sokoly - Bjelostok prehod čez Narew. Desno krilo je prislo, potem ko je bil sovražnik vržen, do Orleana. Armada je ujela nad 4.700 mož, med njimi 18 oficirjev, in uplenila 9 strojnih pušk.

(Armada skupina princa Leopolda bavarskega.) Sovražnik je večeraj zamenal poskušal ustaviti naše zasledovanje. Bil je napaden in pognan v gozd Bialowock. Južno gozda so dospole naše čete v ozemlje vzhodno Wleokowic. Ujetih je bilo nad 1.700 mož.

(Armada skupina generalfeldmaršala Mackenzena.) Armada skupina se bliža na zasledovanju premaganega sovražnika, višinam na zapadnem bregu Ljesne, severno Bresta - Litowskega. Na jugozapadni fronti Bresta, pri Dobrynki, so večeraj avstrijske in nemške čete prebile prednje postojanke trdnjave.

Na vzhodnem bregu Buga, severovzhodno Wlodawe, prodirajo deli Linin-genove armade med boji proti severu.

Vrhovno armadno vodstvo.

BERLIN, 24. (Kor.) Wolffov urad poroča: S pristojnega vira smo izvedeli:

V zadnjih dneh se objavljajo z angleške in ruske strani o dogodkih v zalivu Rige od 15. do 21. avgusta, ki so se končali s pregonom ruskih pomorskih sil, neresnična poročila. Tako se govori o veliki bitki. Zatrjuje se, da so izvojevali Rusi veliko slajno pomorsko zmago in pregnali Nemce, potem ko so jim prizadejali težke izgube.

Ne da bi se spuščali na vse posameznosti ruskih laži, hodi še enkrat izrecno konstatirano:

1. Nemške pomorske sile, ki so udre v zaliv Rige, so naletele tamkaj le na slabe ruske sile, ki so bile deloma uničene, deloma pa pregnane. O kakih velikih pomorskih bitki torej ne more biti govora.

2. Nemških izgub, izvemši v uradnih poročilih objavljenih, ni zaznamovati. Nobena večja ladja, nobena križarka ni bila potopljena ali resneje poškodovana. Vsa ruska poročila, ki poročajo drugače, so izmišljenja.

3. O odbitju izkrčevalnega poizkusa pri Pernovu ne more biti govora. Kaj takega ni bilo niti zapričeto, niti nameravano. Brodovje torpedovk, ki se je pojavilo tu, je imelo namen, kriti zapiranje pristanišča. Pri tem se je razvil topovski boj s pristaniškimi in poljskimi baterijami, pri čemer so bile pristaniške baterije prisiljene k molku, poljske baterije pa obstrleljavane z uspehom. En ruski parnik in 6 ruskih jadrnic je bilo ujetih in potopljenih.

4. Ladje, ki so jih baje uplenili Rusi, so bili parniki, ki smo jih potopili v svrhu zatvoritve važnih cest.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 25. (Kor.) Veliki glavni stan, 25. avgusta 1915:

Zapadno bojišče.

V Vogezih je bil na Schratzmaennle odbit sovražni napad z ročnimi granatami.

Jugovzhodno Sondernacha smo zopet priborili del dne 17. t. m. izgubljenege kosa jarka. Vrhovno armadno vodstvo.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 24. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča:

Dne 23. avgusta se na fronti Anaforte ni zgodilo ničesar pomembnega.

Konstatirali smo sedaj težke izgube sovražnika v bitki 21. t. m. Samo pred našimi strelskimi jarki v središču smo našli nad 3.000 mrtvih.

O našem plenu še ni mogoče poročati natančneje.

V oddelku Ari Burnu je poskušal sovražnik zvečer dne 22. avgusta po srditem ognju pušk in strojnih pušk in po metu bomb napad pred Kanlisirtom. Naše čete so z močnim protinapadom uničile velik del sovražnika. Ostanek je zamogel ubežati.

Dne 23. t. m. je izvršil sovražnik isti poizkus pri Yeşil Tepe in Sungubair, a je pobegnil, potem ko je imel velike izgube, nazaj v strelske järke.

V oddelku Seddül Bahra je prisilila naša artiljerija na desnem krilu en sovražni privezni balon, da se je spustil na tla.

Na ostalih frontah nobene izpremembe.

Someščani!

Osrednje vodstvo za patrijotično zbirko kovin za vojno je naslovilo apel na vse narode monarhije, pozivljajoč državljanke, da darujejo svoje kuhinjske možnarje iz medovine na altar domovine, nudeč jim v zameno železne možnarje.

Nadejam se, da tudi najzvestejše mesto Trst ne bo hotelo biti zadnje pri tej patrijotični akciji. V prvih dneh septembra bo zbor mornariških poizvedovalcev (skavtov), ki se iz prijaznosti žrtvuje za stvar, obiskoval meščane ter zapisaval imena onih, ki bi bili pripravljene, da izroče svoj čas lastne možnarje iz medovine v zameno za železne možnarje.

Trst, 25. avgusta 1915.

Cesarski komisar:

pl. Krekich - Strassoldo.

Razglas.

Vse osebe moškega spola od 17. do 50. leta, ki so bili že proglašeni nesposobnim za vojaško službo, izvemši državnih uradnikov in uslužbencev in drugih javnih uradnikov kakor tudi onih, ki so navedeni v § 29. zakona o oborožbi (duhovnikov itd.), se pozivljajo, da se v dneh 31. avgusta in 1. septembra 1915. predstavijo v ulici della Valle št. 3. (mestna telovadnica), kjer bodo vpisane v evidenčnih registrih, in sicer:

31. avgusta 1915. osebe z začetnimi črkami A—M.

1. septembra 1915. pa osebe z začetnimi črkami N—Z.

Priglaševanje se prične ob 8. uri dopoldne.

Kdor se ne bi pokoril tej odredbi, bo kaznovan v smislu tozadevnih zakonov.

Trst, 25. avgusta 1915.

MESTNI MAGISTRAT.

Razpis služb.

Na tukajšnjih okoličanskih slovenskih ljudskih šolah se odda eno ali več mest učiteljc in eventualno tudi podučiteljce.

Za učiteljce je določena plača letnih K 1700 z največ šestimi kvinkvenji, izmed katerih znašajo prvi trije po K 255, zadnji trije pa po K 340; stanarina znaša za predmestje Katinare in Opčine letnih K 510 ter se po izplačilu prve kvinkvenjske doklade zviša na K 595, po izplačilu druge kvinkvenjske doklade na K 680 in po izplačilu tretje kvinkvenjske doklade na K 765; stanarina za druge okoličanske šole znaša v začetku letnih K 425, po I. kvinkveniju K 510, po II. kvinkveniju K 595 in po III. kvinkveniju K 680.

Pribojčki, ki jih je sklenil občinski svet v seji dne 28. in 29. julija 1910 in ki so zapodeni v gori omenjenih plačah in stanarinah, se za sedaj ne vštejejo za pokojnino.

Remuneracija za podučiteljce z usposobljenostnim izpitom znaša letnih K 1190, remuneracija za podučiteljce brez usposobljenostnega izpita pa letnih K 850.

Prošnje za službo, opremljene s kvalifikacijskim spričevalom (ki se more dobiti pri šolskih vodstvih ali pri mestnem magistratu), s krstnim listom, s spričevalom, izdanem po kakem uradnem zdravniku, o zdravi in krepki telesni konstituciji, zlasti pa o zdravih očeh, z zrelostnim spričevalom in spričevalom usposobljenosti za splošne ljudske šole in v poučevanju slovenskega jezika, z domovnico in vsemi spričevali o dosedanjih službah, se imajo vložiti pri tukajšnjem mestnem magistratu do 18. septembra 1915.

Prošnje onih prosilcev, ki se nahajajo v kaki javni službi, morajo biti vložene pri tukajšnjem mestnem magistratu po predpostavljene jim okrajnih rokavskih oblastih.

Trst, 23. avgusta 1915.

Mestni magistrat.

Nadaljno rusko umikanje.

»Hrvatski Pokret« donša poročila o položaju na bojiščih, ki jih čitamo z velikim zanimanjem, kajti vidi se jim, da jih piše strokovnjak, ki presoja dogodke mirno, stvarno, objektivno. Pazno zasledujoč, smo se uverili, da poznejši dogodki v glavnem odgovarjajo njegovim napovedbam. O sedanjem ruskem umikanju piše v sobotnem izdanju »Pokreta«:

Ta teden je prinesel z ruskega bojišča dve važni vesti: padeč Kovna in Novogeorgijevska. Posebno padeč prve trdnjave je iznenadil, kajti, sodeč po avstrijskih in nemških uradnih in poluradnih poročilih zadnjih dni, si je rusko vrhno vodstvo resno prizadevalo, da se vzdrži na Njemenu, kar bi pomenjalo, da hočejo izriniti svojo severno trdnjavo skupno Kovno-Olita-Grodno. Deset dni in noči so Rusi branili Kovno, gledajoč z največjim prezirom smrti v oči. Poizkušali so, da bi s protinapadi vrgli zaveznike od trdnjavskega področja. Z neprestanim dovažanjem novih čet in topov so izpopolnjevali in nadomeščali navstale vrzeli in izgube. Ali končno so morali izpoznavati, da je zastoj vsak nadaljni napor, in so dne 17. t. m. zapustili trdnjavo z infanterijo in premičnim topništvom. Pad trdnjave same ne bi zanimal javnost bolj, nego prejšnji slični dogodki, ali dejstvo, da je Kovno eno glavnih oporišč druge ruske obrambne linije Njemem-Bug je podalo činu samemu značaj velike važnosti. Vsiljuje se vprašanje, je-li ta novi ruski neuspeh toliko pomena, da izključuje možnost nadaljnega držanja druge obrambne linije?

Sodim, da rusko vojno vodstvo sploh ni bilo pripravljeno, da se na tej liniji — ali bolje rečeno v časovnem pogledu — že sedaj končno ustavi in začne z odločilnimi boji. Ako je vzrok ruskim neuspehom občutno pomanjkanje na municiji in topništvu — in po izjavah vplivnih, merodajnih oseb se dozdeva, da je temu tako — in ako uvažujemo nadalje, da so ruski merodajni krogi že pred dva in pol meseca prišli do izpoznavanja potrebe, da se čim hitreje začne s fabrikacijo municije in topov; potem je jasno, da te improvizacije niso mogle že danes donesti sadov. Zato so bile vse vesti o izpraznjenju predelov mest vzhodno od Njemina in Buga verjetne in je bila opravljena domneva, da so to znaki nadaljnega umikanja.

Tudi, če uvažujemo vse to, kakor tudi izjavo ruskega vojnega ministra Polivanova, s katero je napovedal izpraznjenje vse Poljske, kar bi pomenjalo, da se Rusi na liniji Dvina-Berezina-Dnjeper končno zaustavijo, vendar se mora priznati, da je udarec, ki so ga zadali zavezniki s hitrim osvojenjem Kovna, jako občutljiv. S padom te trdnjave je ogrožena Vilna in s tem ena glavnih linij umikanja, namreč železniška proga Brest-Litovsk-Bjelostok-Vilna-Petrograd. Za to železnico se bodo bile prihodnje dni najhujše bitke, ker vsled izgube te proge bi bilo Rusom nemogoče, da bi gros svoje vojske umaknili proti severovzhodu, kjer so Nemci osredotočili svoje glavne sile.

No, tu meram zopet opozoriti, da ruskega bojišča ni smeti motriti samega za-se, marveč da je za korektno presojanje splošnega položaja potrebno jemati v obzir tudi druge fronte. Na podlagi takega presojanja in kombiniranja se prihaja do zaključka, da se zavezne vojske ustavijo po svoji priliki na liniji Njemem-Bug. Potrebne nagle rokade (izpremembe front) z vzhodnega na zapadno bojišče, bi bile nemogoče, ako bi se zavezniki preveč odaljili od svojih političnih mej. Iz tega razloga kakor tudi vsled težkoč, ki bi nastale v vprašanju oskrbovanja vojske, ako bi se bojišče preveč prenašalo vedno bolj na vzhod, se ustavi zavezna ofenziva za sedaj na omenjeni liniji.

No, za osvoboditev teh pozicij bo treba še premagati žilavi in silni odpor Rusov. Ki si bodo prizadevali, da čim dražje zapuste te predele. V prvi vrsti se mora zrušiti odpor Osovjeca, a zatem osvoboditi Brest-Litovsk. Operacije proti Tykocinu ovajajo, da sta zavezna glavna štaba sklenila zlomiti odporno silo Osovjeca indirektnim potom, namreč z izpodrežanjem železnice Bjelostok-Grajevo. (Med tem je Osovjec že padel. Pr. ur.)

Brest-Litovsk, ta poslednji stebler ruskega trdnjavskega četverokota Novogeorgijevsk, Varšava, Ivangorod, je izgubil sicer s padom treh trdnjav svoj

prvotni pomen. Ali tudi kot posamezna trdnjava pomenja Brest-Litovsk oporišče za ruske operacije, ki se ga ne sme podcenjevati. Trdnjava leži na obeh straneh Buga, na izlivu Muhavjeća v to reko, in je med najmočnejšimi mostovnimi braniki. Ne samo reka Bug, ki je na tem mestu 120 metrov široka in do 4 metre globoka, ampak tudi ves naravni položaj trdnjave, ki je na jugu obkoljena po močvirni in neprehodni ravnini Pripiatja, nudi prilike za lahko in uspešno obrambo. Reke, Lesna na severu, Krzna na zapadu in Muhavjeć na vzhodu dele skupno z Bugom vse trdnjavo, ki jo v naravne odseke. Nasproti vsem frontam, posebno proti onim na jugu in jugovzhodu otežujejo tamonja Rokitna močvirja bližanje k trdnjavi.

Brest-Litovsk sam je po izgledu velikih umetnih oporišč zgrajen po sistemu pasnih trdnjav, kateri pas tvori dvanajst forov. Ti so najmočnejši in so bili zgrajeni še le pred nekoliko leti, kar pomenja, da imajo kupole iz jekla in betona. Trdnjava je torej — četudi osamljena, — sposobna, da umikačijo se ruski vojski tudi zavetje in dobro oporišče potrebnim operacijam.

Od odpora te trdnjave ter obrambe železnične proge Brest-Litovsk-Petrograd je odvisno, ali bo rusko vodstvo moglo tudi v bodoče izvajati umikanje tako redno, kakor je to delalo do sedaj!

Balkanski problem.

V znamenitem delu »Oesterreich-Ungarns Schicksalsstunde« je tudi sestavek o Srbiji, o kateri pravi pisec:

V srbsstvu so brez dvoma vsebovane vredne kraljeve kulture. Ali da se te kraljeve dovede resnični kulturi, se mora srbsstvo osvoboditi vseh vplivov ruskega carizma in se mora ozdraviti od norosti panslavizma ter iztrgati iz objema kulture sovražno in politično službo postavljene pravoslavne cerkve. (Kako neki bi hotel pisec izvesti to svojo idejo vspricho dejstva, da tudi Bolgari pripadajo k pravoslavni cerkvi?)

Ako se Srbija ne more pridobiti za ustvaritev nove balkanske zveze z odstopom Makedonije Bolgarski in po primeru izpremenbah direktne napram Avstro-Ogrski, potem je odprta še druga pot: srbska ovira se mora odpraviti s silo. Ne more se tajiti, da bi bila pri razpoloženju, ki vlada sedaj v Avstro-Ogrski in v Nemčiji nasproti Srbiji, poslednja rešitev mnogo popularejša in da bi mnogo bolj odgovarjala čustvovanju prebivalstva, kakor tudi splošni zahtevi po zadoščenju, nego pa rešitev mirnim potom, oziroma se na obstanek in integriteto Srbije. Pri tem pa bi morala imeti pred očmi rešitev balkanskega problema, ki bi postavila Avstrijo pred nove in nikakor lahke naloge.

Za izvedenje te velike naloge je vse, kako v prvi vrsti poklicana — Ogrska. Ogrska je prva razumela in izpoznala, da je lice naše državne ideje obrnjeno proti vzhodu in jugovzhodu. Ogrska je za vprašanja Balkana in njegovih narodov, ki so leji tudi zgodovinsko bližji, pokazala veliko več razumevanja, nego Avstrija.

Daljši sestavek posveča pisec Albaniji, naglašujoč potrebo, da se ta priključi naši monarhiji. S tem bi pridobili za vojsko izvrstna plemena in bi na zanesljiv način zavarovali svoje meje. V gospodarskem pogledu ne bi bilo za prvi čas pričakovati večje koristi, toda upoštevati treba, da produktivni albanski viri niso še odprti. Albanija bi bila v gospodarskem pogledu za dlje časa med našimi pasivami. Toda gospodarsko vrednost Albanije za nas treba iskati v tem, da bi se nam odprle nove poti na morje. Naša zgodovinska naloga kot države nad narodnostmi je, da smo nositelji kulture za vse narode, ki se združujejo pod habsburškim žezlom! Povsem zgrešeno bi bilo, ako bi hoteli ustvarjati samostojno Albanijo. Ze misel, da bi s tem mogli Albance dovesti kulturnemu razvoju, primernemu njihovu svojstvu, je zgrešena popolnoma. To more le kulturna država. Za to je sposobna izključno se »Avstro-Ogrska«. Iz političnih, gospodarskih, kulturnih in pred vsi gospodarskih razlogov bi bilo ta teritorialni prihrast na Balkanu izročiti — Ogrski! Znamenit moment za tako povečanje dežel ogrske krone bi bila možnost, da se ob tej priliki končno reši državno-pravno vprašanje glede Bosne in

Hercegovine in tako odpravi nevarnost trilateralizma. Morda bi se to najbolje zgodilo na ta način, da se s povečanimi področja dežel ogrske krone istodobno Bosna in Hercegovina priključi deželam zastopanim v državnem zboru! (Torej avstrijski polovici monarhije.) S tem bi bile za vedno odpravljene nevarne velikosrbske in južnoslovenske državne sanje. Bosna in Hercegovina naj bi se neposredno pridodelili Avstriji, kar bi se moglo doseči s tem, da se tudi d. l. Hrvatske izroči Avstriji!

Kakor vidimo pisec enostavno prezira specifično hrvatsko stališče glede na rešitev balkanskega vprašanja. Seveda je tako — ako se važne komponente enostavno prezira — lahko rešiti — na papirju tudi najtežavneje probleme. Interesantno bi bilo tudi poznati poti in sredstva, po katerih in s katerimi naj bi naša monarhija donajala kulturo vsem narodom na Balkanu!! Dvome more vznemljati že njegov nazor, da naj bi se ves teritorialni porast izročil — Ovrski. O tem vprašanju, od katerega bi bila v prvi vrsti odvisna naša bodoča pozicija napram narodom na Balkanu, bi se moglo mnogo razpravljati, kar pa je v sedanjih razmerah izključeno. Pridodajemo le pripombe »Hrvatske Obrane«:

Jasno je, da pripada pisec oni specifični vrsti centralističnih politikov stareje, a na žalost ne še izumrle šole brez državniškega pogleda, ki — prevzeti od domišljavosti o svoji lastni veličini — niso nikdar imeli smisla za naravne in nad vse oziroma potrebne težnje nemških narodov monarhije — in hrvatskega naroda se posebej. Madjari so tej vrsti državnikov, ki se povsem gibljejo v krogu idej, analognih onim Sazonova in Salandre, pokazali zobe na tak način, da tem državnikom ne prihaja več na misel, da bi z usodo Madjarov razpolagali po svoji volji, a vendar vabijo sedaj te poslednje na delitev, pri čemer pa računajo že sedaj, da Madjari potegnejo krajši konec.

Hrvatski narod se je ravno v tej usodni svetovni vojni pokazal kot močan steber in temelj monarhije na jugu. Ta anonimni pisec pa bi hotel ta trdni steber presekati, hrvatski narod razcepiti in mu uničiti bodočnost.

Po taki poti bi hotel on ustvariti v monarhiji trajen mir: na nezadovoljstvu in ogorčenju glavnega, najprejkejšega in najzanesljivejšega elementa na jugu monarhije. Taki državniški modrosti res ni primere! Na vsak način bi priporočali hrvatskemu političnemu častopisu in našim političnim krogom, da tej sorti politikov dobro gledajo v račune.

Domuče vesti.

Umrl je včeraj zvečer po dolgotrajni bolezni g. Josip Golja - Kranjc, lastnik znane tržaške slovenske kavarne »Minerva«. Užaloščeni gospej vdovi naše najiskrenejši sožalje.

Posl. dr. Jerolim pl. Tommaseo. Dne 19. t. m. je umrl v Zadru poslanec in deželni odbornik dr. Jerolim pl. Tommaseo. V Obrovcu — kamor je bil premeščen deželni odbor — je obolal na malariji in je tej bolezni tudi podlegel. Pokojnik je bil ne navadno vester na vršenju vsake dolžnosti. Tako je bil tudi kot deželni odbornik usorno delaven. Dasi je bil državni uradnik — pred umirovitvijo je bil dvorni svetnik na kasijskem sodišču na Dunaju — se je pokojnik vsikdar odlikoval s toplim rodoljubnim čustvovanjem. Bil je pristaš Hrvatske stranke in predsednik nje organizacije v Zadru. Njegova zasluga v prvi vrsti je bila tudi, da se je v Zadru ustanovila zadruga, ki ima čim prej zgraditi Narodni dom, ki bi bil velike kulturne in politične važnosti. Smrt njegova znači veliko izgubo za upravo dežele, ker je deželni odbor izgubil izvrstnega sodelavca. Dr. Jerolim pl. Tommaseo je dosegel starost 64 let. Pogreb je bil veličasten in je tem povodom izginila vsaka razlika narodnosti in političnega naziranja, kajti pokojnika so spoštovali in cenili — vsi.

Jezikovna naredba železniškega ministrstva. Te dni smo posneli po »Zeit« vest, da so gospej pri nižjeavstrijskem Bundu der Deutschen sklenili zahvalo železniškemu ministrstvu za znano jezikovno naredbo, izjavivši, da se je s tem docela ustreglo »interesom domovine«. Tu moramo že opozoriti

gospode, da bi bili morali pred vsem točneje precizirati pojem »domovine«, kakor si ga mislijo — onli! Kajti zd se nam, da se tu oddaljujejo od naziranja vseh tistih državljanov, ki se zavedajo, da je naša država domovina vseh narodov, ki ravno sedaj tekmujejo na krvavih poljanah v borbi za interese vsem skupne domovine. V naravi stvari in dogodkov je, da se o tem vprašanju ne more sedaj začeti javna stvarna diskusija, da se ima namreč stvar definitivno rešiti po povratku normalnih razmer ter da imajo pri tem priti do besede vsi narodi, katerih sinovi zastavljajo sedaj življenje in kri za — interese domovine. Gospodje bi bili torej postopali takteje in patrijotičneje, da so se za sedaj izogibali vsakega javnega izraza svojega mnenja in da so posnemali izgled slovenskih političnih faktorjev v državi. Kajti ravno vsled njihove izjave bi mogli nastati dvomi glede namenov gori omenjene naredbe.

Iz ljutomerske in radgonske okolice nam prihajajo dan za dnem dopisi ljudi, ki povprašujejo po svojih domačih. Mi bi prav radi ustrezali takim vpraševalcem, toda njihov naslov je vedno tak, da ga ne moremo priobčiti v listu. Radgonska in posebno ljutomerska okolica ste popolnoma slovenski in vendar nam ti ljudje pišejo samo iz »Luttenberga« in »Radkersburga«, in navajajo za popolnoma slovenske vasi v tamošnji okolici samo nemška imena, dasi ravno sami, Tržačani, Kraševci, Goričani in lastni! Ne znanjo morda niti besedice nemški in govore s tamošnjim prebivalstvom izključno le slovenski. Od nas tu v Trstu pač nihče ne more zahtevati, da bi za vsako nemško skovanko in bogve še kako spakedrano zapisano, morali vedeti edino pravo slovensko krajevno ime, tem manj se pa hočemo izpostavljati za smehu slovenske javnosti, da bi priobčevali v našem listu take spakedranke. Kdor nam torej piše iz slovenskih krajev, naj nam pove svoj naslov tako, da ga bomo mogli priobčiti, slovenski, drugače ne moremo priobčevati njegovih vprašanj.

Tukajšnja c. kr. okrajna sodnija v civilnih stvareh prične z dnem 26. avgusta t. l. posloovati tudi v spornih stvareh.

Iz Köflacha smo prejeli: Tu se je cesarjev rojstni dan praznoval na zelo slovesen način. Po mestu so vihraje mnoge zastave. Tudi mi Slovenci in Hrvatje nismo zaostajali, ko je trebalo izkazati zvestobo do našega presvetlega cesarja. Z našimi narodnimi zastavami nas je uredil Vaš Tržačan Gajo Bonifacini in smo na njegov klic vsi na en glas zaklicali »Živio« našemu vladarju. Med tukajšnjim vojaštvom tvorimo mi 70 odstotkov in moremo biti ponosni, kakor smo pomogli meščanstvu proslaviti vladarjev rojstni dan. Naš »Živio« iz zdravih grl je bilo slišati kakor grom. Pošiljamo svojem, znancem in prijateljem najpriščneje pozdrave. — Slovenci in Hrvatje v Köflachu.

Nevročljive pošne pošiljatelj. C. kr. poštino in brzojavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam tistih navadnih in priporočnih pošnih pošiljatev, ki so bile v mesecih juniju in juliju v oddelku za nevročljive pošne pošiljateljstvo odprte in ki so jim odpošiljatelj neznan. Ta seznam bo priobčen v polnem obsegu v uradnem listu »Osservatore triestino«.

Požar. Včeraj zjutraj okoli osmih je nastal požar v livarni R. Oswaldella, ki se nahaja v hiši št. 28 v ulici Media. Goreti je bilo začelo v shrambi lesenih modelov. Pozvani so bili takoj na pomoč gasilci, ki so ognju zabranili, da se ni razširil. Da ni bilo gasilcev tako hitro na lice mesta in da se niso gasilci tako pridno lotili ognja, bi bila začela gotovo goriti streha in potem še drugi prostori. Škoda, ki pa ni še ocenjena, je precejšnja.

Ker ni gledala pred seboj. Včeraj zjutraj okoli poliosmih je šla 21letna služkinja Antonija Slavčeva, ki služi pri neki družini v hiši št. 19 v ulici Nuova, na trg pri rdečem mostu. Deklina je bila pa grozno zamišljena ter je gledala v tla. Njej nasproti je pa prišla neka ženska, ki je nosila na glavi nek zaboj, in Slavčeva Tončka je s čelom zadela v ta zaboj s tako silo, da si je napravila na čelu veliko rano. Morala je na zdravniško postajo, kjer ji je moral zdravnik zašiti rano s tremi šivi.

Umrl so: Prijavljeni dne 25. t. m. na mestnem fizikatu: Cosoni Valentin, 68 let, ul. del Solitario št. 29; Gregorič Karel, 70 let, zagata Gusion št. 4; Nassinguerra Carolina, 68 let, Korzo št. 9; Prešern Nerina, 2 meseca, ul. Concordia št. 2; Pirjavec Alojzij, 56 let, ul. della Ferriera št. 45; Tomadin Natalija, 27 let, ul. dello Acquedotto št. 56. — V mestni bolnišnici dne 25. t. m.: Lestuzzi Ivan, 11 let; Mesner Fran, 85 let; Paliaga Eufemija, 56 let; Viezzoli Ana, 56 let.

Kdo ve kaj?

Prosijo se podatki naslednjih oseb:

Vprašuje Ana Grmek, ulica Giuliani št. 34 za Ano Rot, št. 87, Elizo Fon št. 126 iz Spenice. Sploh se želi vedeti, ali so prebivalci Spenice še doma, oziroma, kam so pobegnili.

Vprašuje Angela Sue, Pendice di Scoreola 486 po Antonu Hrvat št. 1 in Mariji Trebbe za otroki št. 83 iz Spenice.

Vprašuje Ana Hrvatin, via Broletto št. 28 po Josipini Zagar in Josipu Zagarju št. 113 in pa Ivanu Zagarju št. 87 iz Zage pri Bovcu.

Poizvedovalni urad za begunce v Trstu, ulica Boschetto 32, vrata 23, daje med uradnimi urami od 8 do 11 dop. in 4 do 5 pop. naslove sledenih beguncov:

Boveo. Mieluš Franciška s hčerjo Ano Lizo; Kravanja Franciška z 2 otrokoma.

Iz Istre. Milovan Iva, Ulika, Martin, Ulika Marija in Miha; Milovan Marija, Anton in Marija; Radolovič Marija; Popović Anton, Joska, Juri, Joska, Jana, Fuma, Tonina; Matocanza Marija, Drandč Roža, Matocanza Marija, Popović Stana, Ivana, Marija in Ivan; Drandč Tone, Marija, Juro, Foška, Katarina in Fuma; Modršan Marija.

Zastopani so begunci tehle istrskih občin: Krmet, Golaš (Bale), Marčana, Čabronič in Untakovec.

Cene raznih živil v Trstu.

(Dne 25. avgusta 1915.)

Moka bela		K 2—	48
Sladkor		K 1—	48
Meso (goveje) sprednji deli		K 432	kg
..... zadnji		K 444	kg
Meso telečje		K 720	kg
Meso kostrunovo		K 240 do	260 kg
Slanina (soljena)		440 do	540 kg
Gnajat, kuhana		K 12—	kg
Maslo sirovo		K 6—	kg
Sir (ementalski)		K 540	kg
Kokoši		K 750 do	850 ena
Polenovka suha		K 3— do	4— eden
..... namočena		K 220, 240	kg
Riz		K 212, 232	kg
Fazol		K 128	kg
Bob		K 160	kg
Želje (sladko)		K —48	kg
Želje (kisel)		K —56	kg
Jemen		K 2—	260
Fizol (strojiti) vinarjev		32, 40	kg
Krompir		20 do	24 kg
Paradižniki		26, 40	kg
Radič		4 do	6 merica
Salata		10 do	12 glav
Cesen		6, 8	glav
Čebula		K 64,	kg
Jajca		18 do	20 komad
Butce		6, 8	komad
Pesa		4 do	6 komad
Malancane		3, 4	komad
Kumare		2 do	4 komad
Koleraba		3 do	4 komad
Mleko		56, 60	liter
Olje (najeceje)		K —	liter
Tunina		K —	kg
Cevolt		K —	kg

Oglaš, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti«.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Vino 679 hl črnega istrskega zjamčenega 925 stopinj, bogato na barvi, pristno; 200 hl belega, istrskega 8 stopinj; 600 hl belega burgundca 11 stopinj; 100 hl tudi burgundca 12 stopinj; 50 hl specijelnega moškata 12 stopinj; 148 hl dalmatinskega aromatičnega tropinovca; 3000 kg malinova kakor tudi domači šampanjec, peniči refošk, namizni konjak, rum itd. Prodaj, vse proti takojšnji oddaji izven mesta ali v mestu po absolutno konkurenčnih cenah. Jakob Partina, slovenska trtka, ex kavarna Goldoni. 372

Čokolada vseh vrst se dobi po ceni v ulici Torrente 36, Renato Grimaldi. 371

Kupujem žakije vsake vrste. Ulica Solitario 21, Jakob Margon. 129

Umetni zobje
z in brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Fratelli Rauber
TRST, Via Torrente št. 14, TRST
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta
potreščin za sedlarje.

Pristno sveže čajno maslo
pravo dansko maslo
najfinejše maslo
proda se po dnevnih cenah v trgovini specijalitete.

Sveže čajno maslo, jajca, perutnina in divjačina.
Trst, ul. Campanile št. 15
Čimprej bom prejel dnevno štajerske perutnine in divjačine.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina
Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perlija svila za jopice. — Svilnina in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Veznine in drobnarije, preproge, zavese, trljiž po izjemno nizkih cenah.

S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moj soprog

Josip Golja-Krajnc

lastnik kavarne »Minerva«

danes, ob 10³/₄ zvečer, po dolgi in mučni bolezni, v dobi 51 let, previden s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v petek, dne 27. t. m. ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Acquedotto št. 22.

TRST, dne 25. avgusta 1915.

Žalujoča vdova Josipina Krajnc.

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski pisal Xavier de Montépia

Ana je odšla in za njene odsotnosti je Karel v kratkih besedah povedal mlademu pisatelju vso povest. Komaj je končal, je Ana že vstopila, popolnoma oblečena za ulico.

Vsi trije so nato sedli v voz in so se odpeljali v Chailfont. Medpotoma so govorili o deloma teunih, deloma pa znanih stvareh, ki so že našim ljubeznivim čitateljem bolj znane kot pa osebam, ki so se pogovarjale o njih.

— Zelo se bojim, — je dejal Karel nankrat, — da napravim moj nepričakovani prihod na ubogo Mignonne močan in morda celo nevaren vtisk....

— Prav imate, — je odgovoril Henrik.

— Nimate prav! — je rekla Ana; — jaz pa ravno nasprotno upam, da jo vaš prihod sicer silno pretrese, da pa bo ugodno vplival nanjo.

— To mi ni posebno jasno, — je pripomnil Henrik zmagaveje z glavo.

— Jaz sem pa mislila, da ne boš ti, romanopisec in dramatik, razumel brez nadaljnjih pojasnil.

— Mogoče, ljubla moja, toda v svojo sramoto moram priznati, da te vendarle ne razumem.

— Če mlada deklica zaradi nesrečne ljubezni v tretjem dejanju drame ali v drugem zvezku romana izgubi pamet, kaj se potem zgodi v petem dejanju ali četrtem zvezku?

— Ne vem.

Ana se je v šali porogljivo posmejala. — No, ti pa povem jaz, kaj se zgodi potem prav gotovo in vselej, — je nadaljevala.

— Junakinja se nenadoma snide z onim, ki ga je ljubila in za katerega je trpela. Potem glasno zakriči, potegne z rokami preko čela, si trga lase in se — onesvesti. In ko se zopet zave, se jej je razum povrnil, kakor bi ga pričaral. Ali je tako ali ne?

— Da, to je konec skoraj vseh romanov in dram.

— Literatura je zrcalo življenja. Kar se dogaja v knjigah, se dogaja tudi v življenju. Jaz pričakujem veliko od močnega Mignonnega razburjenja in upam celo, da jo vzamemo popolnoma ozdravljeno s seboj v Pariz.

Poslajen limonov sirup

(brez alkohola)

Edini na tržaškem trgu. Zdravniki ga priporočajo kot neobhodno potreben v časih epidemije. Najboljše in najljubše darilo vojakom na bojišču. Z eno botiljko od ³/₄ litra se lahko napravi 50 do 60 limonad.

Toliko na debelo kolikor v steklenicah se prodaja v ulici S. Giovanni št. 16.

Preprodajalec popust po dogovoru.